

förslag till

Kommunalpolitiskt program 2026-2030

Vänsterpartiet Uppsala
januari 2026

Innehåll

Inledning: Ett Uppsala för alla

Ett Uppsala som håller ihop.....	4
En jämlik skola utan vinstjakt	4
Senior i Uppsala	7
Funktionsrätt	8
Sociala frågor och trygghet	9
 Ett Uppsala som bygger för framtiden	 11
Bostäder för alla	11
Stadsutveckling och kollektivtrafik.....	12
Arbetsmarknad och vuxenutbildning	14
Näringsliv	15
Politiker ska dela medborgarnas vardag	15
 Ett hållbart Uppsala för kommande generationer	 16
Miljö & klimat.....	16
Kultur, idrott och fritid	19

Ett Uppsala för alla

Inledningen tillkommer.

Hanna Victoria Mörck
Anna Johansson Dahl

Ett Uppsala som håller ihop

I Uppsala ska alla kunna leva ett bra liv, oavsett ålder, bakgrund eller funktionsförmåga. Från förskolan till äldreomsorgen bygger vi ett samhälle som håller ihop när vi tar ansvar för varandra. Här finns funktionsrätt, en jämlik skola, social trygghet och omsorg för äldre – ett rättvist Uppsala där ingen lämnas utanför och där stödet aldrig sviker när det gäller.

Behovet av ökade resurser till välfärden ska i första hand mötas genom en mer rättvis beskattning av de rikaste – ett ansvar som ligger på staten.

En jämlik skola utan vinstjakt

Skolan är en av de viktigaste investeringarna samhället gör i framtiden. Från förskolan till gymnasiet ska varje barn och ungdom i Uppsala få samma chans att lyckas, oavsett bakgrund eller föräldrars plånbok.

Men marknadsexperimentet som tillåts sprida sig i Sveriges skolor hotar hela idén om en skola som jämnar ut klassklyftor. Det svenska systemet gör utbildning till en vara: elever behandlas som kunder, skolledare som försäljare och hela skolan styrs av marknadslogik. Det är destruktivt och måste bort.

Under mandatperioden 2022–2026 har Vänsterpartiet fredat förskolan och grundskolan från besparingar i en tuff ekonomisk tid. Nu vill vi ta nästa steg. Vi säger nej till vinstdrivna friskolor och ja till satsningar på fler lärare, starkare elevhälsa och hög kvalitet i resurs- och anpassad skola. Det är så vi bygger en jämlik skola – och en starkare framtid för hela Uppsala.

Förskola – en trygg start i livet

Förskolan är till för barnen. Genom öppna förskolor och familjecentraler får även föräldrar stöd och möjlighet att bli en del av lokalsamhället. I förskolan läggs grunden för barns språkutveckling, trygghet och sociala utveckling. Aktiv lek är en viktig del av barns utveckling, och därför behöver förskolorna ge gott om plats för rörelse och lek. För att förskolan ska nå sin fulla potential krävs fler legitimerade förskollärare, små barngrupper och hög personaltäthet.

Vänsterpartiet Uppsala vill:

- Ta bort den ekonomiska vinstjakten i förskolan.
- Minska barngruppernas storlek och höja personaltäthet.
- Stärka personalens arbetsvillkor och se till att rätt kompetens finns hos förskollärare och barnskötare.
- Utöka den vistelsetid på förskolan som barn med hemmavarande syskon eller föräldrar utan arbete har rätt till.
- Behålla Nattis för barn till föräldrar som jobbar obekväma tider och säkerställ att verksamheter håller hög kvalitet.
- Bygga ut öppna förskolor och uppsökande verksamhet för att fler familjer ska nås och fler barn ska gå i förskolan.
- Ge barnen gott om plats för lek och utveckling, både inne och ute.

Grund- och gymnasieskolan – jämlik och kunskapsfokuserad

Alla barn och unga, från första klass till studenten, ska ha samma goda chanser att lyckas i skolan. Det innebär att landsbygdsskolor ska ha likvärdiga resurser som skolor inne i staden, och att kommunen använder skolan som ett verktyg för att jämna ut skillnader hemifrån.

Skolan ska utgå från varje elevs unika behov. Tidigt stöd i skolan ger bättre chanser att lyckas senare i livet. Varje skola ska ha specialpedagogisk kompetens på plats. Elever ska ha möjlighet att göra läxor i skolan och få hjälp och stöd av skolpersonal.

En fullgjord gymnasieutbildning ger trygghet på arbetsmarknaden senare i livet. Alla som vill genomföra en gymnasieutbildning ska få det stöd och den uppmuntran som krävs för att klara det. Yrkesprogrammen är avgörande för framtidens arbetskraft och ska ha samma status och förutsättningar som de teoretiska programmen. Det kompensatoriska uppdraget är lika viktigt på gymnasienivå som i övrig skolverksamhet och ska genomsyra hela verksamheten.

Samtidigt hotar marknadsskolan att underminera jämlikheten i grund- och gymnasieskolan. Glädjebetyg, selektiva skolor och brist på legitimerade lärare äventyrar ungas framtid i marknadens namn. Vänsterpartiet kämpar för att avveckla marknadsskolan och sätta elevernas behov framför vinsterna.

Vänsterpartiet Uppsala vill:

- Ta bort den ekonomiska vinstjakten på grund- och gymnasieskolan.
- Öka personaltätheten i både grund- och gymnasieskolan.
- Införa tvålärarsystem på fler skolor.
- Ge varje skola tillgång till specialpedagoger med hög kompetens, i relation till antalet elever.
- Stärka studievägledningen med mer resurser.
- Säkra statusen för yrkesprogrammen och se till att de får likvärdiga resurser som de teoretiska programmen.
- Erbjud läxhjälp och särskilt stöd till alla elever som behöver det.
- Garantera alla elevers tillgång till bra skolbibliotek enligt lag.

Resursenheter samt anpassad grund- och gymnasieskola

Alla barn och unga har rätt till en bra utbildning, oavsett behov. I dag riskerar stora klasser och brist på resurser att göra att många elever, särskilt elever med NPF-diagnoser, inte får det stöd de behöver i den ordinarie skolan. Därför ska det alltid finnas särskilda undervisningsgrupper och resursenheter med specialistkompetens och högre personaltäthet. Dessa ska finansieras centralt, så att stödet inte avgörs av enskilda skolors ekonomi.

Anpassad grundskola och gymnasieskola är till för elever med intellektuell funktionsnedsättning (IF) eller hjärnskada. Här ska undervisningen präglas av specialpedagogisk kompetens, god tillgång till resurser och miljöer som stödjer både lärande och lek. Enheterna kan gärna integreras med större skolor för att skapa gemenskap – men alltid med elevernas trygghet och utveckling i centrum.

Vänsterpartiet Uppsala vill:

- Finansiera resursenheter centralt så att stödet inte avgörs av enskilda skolors budget.
- Bygga ut särskilda undervisningsgrupper och resursenheter med hög personaltäthet och specialistkompetens.
- Garantera att anpassad grund- och gymnasieskola har tillgång till lärare med specialpedagogisk kompetens.
- Skapa trygga, rymliga lärmiljöer och skolgårdar som stödjer både lärande och lek.

Barn och ungas mående

Allt fler barn och unga vittnar om psykisk ohälsa. Sociala medier, höga prestationskrav och oro inför framtiden skapar en ohållbar situation. För att vända utvecklingen krävs både samhällsengagemang och tidiga insatser såväl i skolan som på fritiden, där vuxna möter barnen varje dag.

Elevhälsan behöver fler resurser och hela skolan behöver bättre förutsättningar för att arbeta förebyggande. Det är när skolan misslyckas med att möta varje individ utifrån dess egna förutsättningar och behov som den psykiska ohälsan ökar. Alla elever ska ha någon att vända sig till och få stöd i tid. Samtidigt är rörelse, gemenskap och närhet till natur viktiga delar av barns välbefinnande. Därför vill vi utveckla satsningen på bilfria zoner runt skolor och uppmuntra till lärande utomhus.

Fritidshemmen och fritidsklubbarna har en viktig roll i barns vardag. Alla barn ska ha möjlighet att delta, oavsett familjens ekonomi, och personaltätheten behöver öka så att varje barn blir sett.

Alla barn ska må bra i vardagen, känna trygghet i sin framtid och få de verktyg de behöver för att växa.

Vänsterpartiet Uppsala vill:

- Ge elevhälsan fler resurser genom tydliga nyckeltal för antal elever per anställd.
- Se till att alla barn rör sig varje dag som en självklar del av skoldagen.
- Bygga ut bilfria zoner runt skolor för säkra och aktiva skolvägar.
- Upprätta fler avgiftsfria allaktivitetshus.
- Erbjud kostnadsfria mensskydd och frukost i skolan.

Att arbeta i skolan

Lärare och övrig skolpersonal har ett av samhällets viktigaste uppdrag: att ge varje barn möjligheten att lyckas. För att det ska vara möjligt måste läraryrket vara hållbart. Det ska vara ett arbete att känna stolthet över – inte ett yrke där man slits ut.

I dag tvingas många lärare lägga för mycket tid på administration och uppgifter som egentligen hör hemma hos andra yrkesgrupper. Därför behöver skolorna fler elevassistenter, kuratorer och annan personal som kan avlasta lärarna och bidra med sin specialistkompetens. Vi vill ge lärarna tiden tillbaka – för planering, undervisning och stöd till eleverna.

När skolan har tillräckliga resurser och rätt förutsättningar kan lärarna göra det de gör bäst: undervisa och ge varje elev en rättvis chans.

Vänsterpartiet Uppsala vill:

- Höja läraryrkets status genom bättre villkor och ge skolans personal möjlighet till vidareutbildning på arbetstid.
- Minska lärarnas administrativa börda genom fler stödresurser och bättre digitala verktyg, så att fokus kan ligga på undervisningen.
- Höja grundbemanningen i skolan och minska antalet anställda per chef.
- Ge personalen större inflytande över sin arbetsmiljö.

Senior i Uppsala – en trygg och värdig ålderdom

Att bli äldre ska innebära trygghet, gemenskap och möjligheten att fortsätta leva ett rikt liv. I Uppsala kommun ska hela livet vara gott att leva. Det handlar om resurser, kompetent personal och boenden som är anpassade efter olika behov. Under mandatperioden 2022–2026 har Uppsala kommun avvecklat privata företags etableringsfrihet, LOV, inom både äldreboenden och hemtjänsten, så att utbyggnaden av omsorgen styrs av behov och kvalitet – inte av vinstintresse. Detta är en stor reform som kommer få betydelse för äldreomsorgen i hela Sverige.

Men arbetet med att vända de senaste decenniernas negativa utveckling inom äldreomsorgen är långt ifrån klart.

Långsiktig och hållbar finansiering

Äldrevården har under lång tid varit kraftigt underfinansierad. Det är ingenting som rättas till över en natt, även om vi har stärkt resurserna rejält under mandatperioden 2022–2026. Förutsägbar statlig medfinansiering behövs för att säkerställa kvalitet och resurser till äldreomsorgen.

Trygg omsorg och boende

Äldres trygghet måste alltid stå i centrum. Det innebär fler anställda, modern teknik, och robusta rutiner för att upptäcka och motverka missförhållanden. Vi har minskat beroendet av dyra konsulter och ska se till att det inte byggs upp igen. Pengarna ska gå till omsorg, inte till externa lösningar.

Starka medarbetare

Personalen är den viktigaste resursen i äldreomsorgen. Därför vill vi fortsätta utveckla differentierade arbetsroller, införa en tydligare lönetrappa och skapa fler möjligheter till utbildning på arbetstid. Övergången från minutstyrning till ramtid ska fullföljas, och personalen ska fortsätta ha rätt att slippa delade turer och rätt att få arbeta heltid. Det ger hemtjänstpersonalen mer inflytande över sin arbetsmiljö och mer tid till de äldre.

Ett aktivt liv hela vägen

Många äldre bidrar aktivt i föreningslivet och samhället långt upp i åren. Vi vill fortsätta underlätta för ett aktivt, meningsfullt liv – genom att få fram fler seniorbostäder som främjar sociala möten och genom satsningar som gör det lättare att delta i samhället hela livet. Arbetet med intensiv hemrehabilitering ska utökas, och satsningen på Seniorkortet i kollektivtrafiken ska fortsätta gälla.

Vänsterpartiet Uppsala vill:

- Se till att äldreomsorgen är till för de äldre, inte för aktieägarna till privata vårdbolag.
- Öka andelen idéburen icke-vinstdrivande välfärd.
- Skärpa rutinerna för kvalitet och trygghet i äldreomsorgen, med fler anställda, smart teknik och bättre kontroller.
- Införa en lönetrappa för tydligare karriärutveckling samt fler utbildningsmöjligheter på arbetstid för omsorgspersonal.
- Testa sextimmarsarbetsdag på utvalda enheter inom äldreomsorgen.
- Ge hemtjänstpersonalen mer inflytande genom ramtid istället för minutstyrning.
- Utöka resurserna och stödet till anhöriga.
- Bygga fler seniorbostäder och stärka hemrehabiliteringen så att fler äldre kan bo kvar hemma längre.
- Fortsätta satsningen på Seniorkortet och skapa fler möjligheter för ett aktivt liv som pensionär.

Funktionsrätt – rättigheter, stöd och delaktighet

Alla människor ska kunna leva ett liv på sina egna villkor, med det stöd och de anpassningar som behövs för att delta i samhället. Det kräver att vi bygger bort hinder, försvarar rätten till det stöd som lagen garanterar och ser till att funktionsrätten är en självklar del i all kommunal politik.

För oss är det självklart att människor med funktionsnedsättning ska ha likvärdiga möjligheter som alla andra – till bostad, arbete, utbildning och en aktiv fritid. Därför måste LSS-bostäder, personlig assistans, boendestöd, daglig verksamhet och stöd i skolan alltid finnas på plats och utgå från den enskildes behov. Stödet ska ge trygghet, inflytande och verklig delaktighet.

Uppsala ska vara en förebild för tillgänglighet och inkludering. Det innebär långsiktigt stöd till funktionsrättsföreningar, satsningar på universell utformning i stadsplaneringen och en färdtjänst som är både prisvärd och trygg. Anhöriga spelar en viktig roll och ska ges stöd och avlastning. Kommunen ska också ta ansvar som arbetsgivare och öppna fler vägar in i arbetslivet för personer med funktionsnedsättning.

Vänsterpartiet Uppsala vill:

- Garantera att omsorgen är till för dem som behöver den, den ska inte vara till för aktieägare till privata vårdbolag.
- Försvara och stärka rätten till LSS.
- Bygga fler LSS-bostäder och andra specialbostäder.
- Ge långsiktigt stöd till funktionsrättsföreningar.
- Göra kommunen till en föregångare som arbetsgivare genom att anställa fler personer med funktionsnedsättning.
- Ställa högre krav på tillgänglighet i kollektivtrafik, stadsplanering samt kultur- och fritidsverksamheter, så att transporter, hållplatser och aktiviteter blir användbara för fler.

Sociala frågor och trygghet – stöd när det behövs, trygghet där människor bor

Ett rättvist samhälle bygger trygghet underifrån. När vi förebygger sociala problem, stärker barns och ungas möjligheter och står upp mot mäns våld mot kvinnor, lägger vi grunden för ett Uppsala som håller ihop. Samtidigt måste vi möta gängkriminaliteten med både långsiktigt förebyggande arbete och insatser som gör vardagen trygg för alla.

Den allt hårdare utvisningspolitik som förts under Tidöåren måste få ett stopp. Vi ska inte ha lagar som tvingar välfärdspersonal i Uppsala att ägna sig åt angiveri. Uppsalas barn ska inte låsas in – de ska få hjälp och stöd, inte straffas.

Under mandatperioden 2022–2026 har vi startat Bostad först i Uppsala, utökat den uppsökande verksamheten för hemlösa och tagit initiativ till fler härbärgesplatser. Vi har satsat på avhopparverksamhet, en mottagning som specialiserar på hedersproblematik, och vi har stöttat upp där regeringen dragit ned på finansieringen till kvinnojourer och andra aktörer i civilsamhället. Stora kraftsamlingar i Gottsunda och Gränby har redan gett resultat – tryggare områden med större framtidstro.

Behoven är fortfarande stora. Därför fortsätter vi att bygga social sammanhållning och trygghet, långsiktigt och rättvist, i hela kommunen.

Förebygga problem och bryta segregation

Trygghet byggs i vardagen – i bostäder där människor har råd att bo kvar, i mötesplatser där barn och unga kan göra läxor eller bara hänga, och där socialarbetare, lärare och fritidsledare är närvarande och pålitliga. Men trygghet bygger också på ekonomisk stabilitet – när föräldrar har trygga och schyssta arbeten blir vardagen enklare att hantera för hela familjen. Kulturtolkar, ungdomsjouren och andra relationsskapande insatser är avgörande för att bygga tillit och förebygga utanförskap. Vi vill också stärka stödet för barn och unga som har det tufft – från bättre uppföljning på HVB-hem till riktade insatser som UppSam, för samhällsplacerade barn.

Trygghet och våld

Ett jämlikt samhälle kräver att vi tar mäns våld mot kvinnor på största allvar. Det gäller både i nära relationer, där många kvinnor behöver stöd för att kunna lämna en våldsam situation, och i äldreomsorgen, då även äldre kvinnor kan drabbas av allvarliga övergrepp. Bostaden är avgörande för tryggheten – för kvinnor som vill lämna en våldsam relation, för familjer som lever i otrygghet och för hemlösa som behöver en chans att börja om. Kvinnor som lämnar en våldsam relation ska få hjälp och stöd att göra det, bland annat genom tillgång till skyddade boende där så bedöms lämpligt.

Trygghet i vardagen handlar både om att förebygga och om att skydda. Vänsterpartiet vet att barn och unga inte dras in i gäng för att de är 'onda' eller 'farliga' – ofta pressas de in med hot och våld, och hela familjer kan utsättas för trakasserier. Därför måste samhället både erbjuda starka alternativ och ta ansvar för att skydda de som blir utsatta. Vi behöver fler trygga platser för unga, starka sociala insatser och bostäder som gör att människor kan rota sig. Men vi behöver också en robust socialtjänst, polisnärvaro som bygger på tillit i utsatta områden och ett långsiktigt arbete mot segregationen. För att bygga ett tryggt och jämlikt Uppsala krävs både främjande, förebyggande arbete och ett starkt skyddsnät.

Välfärdsbrott – stoppa kriminaliteten som göder otryggheten

Välfärdsbrottslighet dränerar skola, vård och omsorg på resurser och göder samtidigt grov organiserad brottslighet. Det är pengar som ska gå till barn, äldre och sjuka – inte till kriminella nätverk.

Arbetslivskriminaliteten växer och hänger tätt samman med välfärdsbrotten. När företag utnyttjar arbetskraft, fuskar med löner och skatter eller underbjuder seriösa aktörer skapas otrygghet både på arbetsmarknaden och i kommunen. Detta är ofta samma kriminella strukturer som slussar pengar ur välfärden. Kommunen behöver därför samarbeta brett och stänga ute aktörer som bryter mot regler och arbetsvillkor.

Vänsterpartiet vill växla upp kampen mot välfärdsbrotten genom att stärka kontrollen, skärpa tillsynen och stoppa oseriösa aktörer från att ta sig in i välfärden.

LOV (lag om valfrihetssystem) måste bort för att förhindra att oseriösa företag etablerar sig. Vi vill se tuffare tag mot de aktörer som utnyttjar välfärdssystemen i kriminella syften, och vi vill fortsätta utveckla noggrannare bakgrunds- och rekryteringskontroller.

En trygg välfärd kräver att pengarna hamnar där de gör nytta – inte i fickorna på organiserade brottslingar.

Vänsterpartiet Uppsala vill:

- Investera i bra, billiga bostäder som är en förutsättning för trygghet och självständiga liv.
- Samverka med ideell sektor, mellan olika delar av kommunen och med regionen för ett bättre skydd för utsatta barn, unga och vuxna.
- Fortsätta utveckla och erbjuda föräldrautbildningar och screening för våldsutsatthet för föräldrar.
- Ge familjer lättillgängligt stöd utan krångel och byråkrati, med en närvarande socialtjänst i fler områden och stödinsatser som är tillgängliga även på kvällar och helger.
- Fortsätta förbättra arbetsvillkor och bemanning i socialtjänsten så att fler vill stanna i yrket.
- Använda alla verktyg för att motverka vräkningar av barnfamiljer och ge människor i hemlöshet vägar ur hemlösheten genom satsningar på Bostad först, fler härbärgesplatser och utökad uppsökande verksamhet.
- Införa tydliga rutiner i alla kommunala verksamheter för att upptäcka och agera vid våld i nära relationer.
- Ge långsiktigt stöd till våldsutsatta kvinnor genom kommunens verksamheter och stabil finansiering till kvinnojourer och andra ideella föreningar.
- Fortsätta upptäcka och förhindra välfärdsbrottslighet, som är en viktig finansieringskälla för gängen.
- Stärka det trygghetsskapande arbetet med fler områdespoliser i brottsutsatta stadsdelar.

Ett Uppsala som bygger för framtiden

Uppsala växer – men tillväxten måste komma alla till del. När vi bygger bostäder, utvecklar kollektivtrafiken och stärker arbetsmarknaden ska det ske med rättvisa och hållbarhet som ledstjärnor. Vi vill se fler hyresrätter som vanligt folk har råd med, en stadsutveckling som håller ihop hela kommunen – från landsbygd till stad – och satsningar som ger fler en väg in i arbetslivet. Uppsala ska vara en stad där nya jobb skapas genom gröna investeringar och där kommunen går före som en rättvis arbetsgivare. Framtiden bygger vi tillsammans, och den måste byggas för alla.

Bostäder för alla

Alla människor behöver en trygg bostad. I dag är Uppsala en delad stad, där bostadsbristen slår hårdast mot dem som inte kan köpa en bostadsrätt, som tvingas flytta av ekonomiska eller sociala skäl eller som är nya i kommunen. Nybyggda bostäder är ofta för dyra för vanliga inkomster – något marknaden aldrig kommer lösa på egen hand.

Bostadsbristen och segregationen ska byggas bort. Det kräver blandade områden med hyresrätter, bostadsrätter och bostäder för olika behov. Befintliga bostäder ska renoveras varsamt för att hålla nere hyrorna och samtidigt minska klimatpåverkan. Alla stadsdelar ska erbjuda bra och trygga bostäder till rimliga hyror.

Vägen till en egen bostad måste bli kortare och enklare. Unga ska ha råd med sina första kontrakt, äldre ska kunna flytta till seniorbostäder utan att behöva lämna sin stadsdel eller kransort, och ingen ska tvingas ut i osäkra andrahandslösningar. Därför vill vi bygga fler hyresrätter, utveckla sociala kontrakt och säkra en bostadsmarknad som fungerar för alla – inte bara för de rikaste. Vi vill också utveckla nya vägar in på hyresmarknaden för dem som varken har lång kötid eller kvalar in för sociala kontrakt, och pröva fler modeller som gör det möjligt för fler att få en trygg bostad.

Vänsterpartiet vill bygga fler hyresrätter med rimliga hyror och se till att allmännyttan tar täten. De kommunala bolagen har fått nya ägardirektiv för att bygga det marknaden inte klarar av: bostäder för sociala ändamål, som LSS-boenden och omsorgsbostäder, där Uppsala släpar efter. Vi vill att allmännyttan fortsätter växa och bli motorn i Uppsalas bostadspolitik.

Hyresrätter är också avgörande för flexibiliteten i människors liv. Att kunna flytta för jobb, studier eller en ny livssituation ska inte vara en klassfråga. Uppsala behöver bostäder som gör det enkelt för företag att rekrytera, för unga att ta sina första steg mot självständighet och för familjer att kunna förändra sin boendesituation när livet förändras.

Bostad är en mänsklig rättighet. Därför behövs också nationella reformer för en stark social bostadspolitik och långsiktiga investeringar i hyresrätter. Staten måste ta sitt ansvar – men vi i Uppsala kan visa vägen.

Vänsterpartiet Uppsala vill:

- Driva på för nationella satsningar på en social bostadspolitik och långsiktiga investeringar i hyresrätter.
- Bygga blandade bostadsområden som bryter segregationen och stärker gemenskapen i hela staden och se till att minst hälften av alla nybyggda bostäder ska vara hyresrätter i olika storlekar, med krav på rimliga hyror vid markanvisningar.
- Göra särskilda satsningar på bostadsbyggande och hyresrätter på landsbygden, med fokus på orter längs med järnvägsspåren.
- Renovera befintliga bostäder varsamt för att hålla nere hyrorna och minska klimatpåverkan och stoppa renoveringar – renoveringar får inte leda till att människor tvingas flytta.
- Säkerställ att de kommunala bolagen bygger bostäder för sociala ändamål, som LSS- och omsorgsboenden.
- Bygga fler seniorbostäder i hyresrättsform.
- Bygga fler studentbostäder med rimliga hyror.

Stadsutveckling och kollektivtrafik för en växande kommun

Uppsala växer snabbt och hur vi bygger avgör om staden blir mer jämlik eller mer splittrad.

Vi vill skapa levande stadsdelar och tätorter där bostäder, service, arbetsplatser och grönområden finns nära varandra. Det ska vara tryggt och trivsamt att bo i alla delar av kommunen, från landsbygd till innerstad, och enkelt att leva ett miljövänligt liv. Uppsala kommun jobbar redan idag med att öka krontäckningen, det vill säga hur står del av stadens yta som skuggas av trädkronor, och för att alla stadsbor ska ha god tillgång till grönska och natur. Detta arbete ska beaktas och utökas.

Innerstaden ska präglas av mer folkliv, kultur och mötesplatser – och mindre biltrafik. Torg och gator ska utformas för människor, inte för parkering och genomfartstrafik.

Kollektivtrafiken och cykelvägarna är navet i framtidens Uppsala. När vi gör det enklare och billigare att resa klimatsmart stärker vi både klimatet, jämlikheten och stadens sammanhållning. Spårvägen kommer göra det lättare att transportera sig klimatsmart mellan stadskärnan, Gottsunda och de nya stadsdelarna. Vi vill fortsätta bygga ut kollektivtrafiken och skapa fler trygga cykelvägar och gångstråk. I framtiden kommer spårvägen behöva byggas ut till fler stadsdelar, såsom Gränby, inklusive sportfältet, och Stenhagen.

Tillgänglighet och trygghet ska alltid vara vägledande – alla ska kunna röra sig fritt i sin stad. Stadsplaneringen ska utgå från tillgänglighet, med framkomliga gator och möjlighet att ta sig runt och parkera bilen för den som behöver det. Handikapparkeringar ska vara ändamålsenliga, med rätt placering och tillräcklig friyta. För att underlätta hållbara resor från landsbygden behövs fler pendlarparkeringar vid knutpunkter och större stråk.

Snöröjning och halkbekämpning ska ske på ett sätt som säkrar framkomlighet och tillgänglighet för alla, utan att skapa nya hinder. Kommunen ska ställa tydliga krav på sina entreprenörer så att arbetet sköts skyndsamt och ordentligt.

På landsbygden måste kollektivtrafiken fungera i vardagen. Bussar som går när människor faktiskt behöver dem, och satsningar på närservice och digital infrastruktur, är avgörande för att hela kommunen ska leva. Kransorternas centrummiljöer ska stärkas för att hålla landsbygden levande och göra vardagen enklare för dem som bor där.

Vänsterpartiet Uppsala vill:

- Göra det enklare att resa klimatsmart genom tätare och billigare kollektivtrafik i samarbete med regionen – inklusive seniorkortet, sommarlovskort och sänkta avgifter för alla grupper.
- Prioritera spårvägen som navet i framtidens kollektivtrafik i Uppsala.
- Planera stadsdelar och landsbygdsorter i ett helhetsperspektiv, med bostäder, service, arbetsplatser och grönområden nära varandra.
- Prioritera gång- och cykeltrafik i hela kommunen.
- Bygga fler pendlarparkeringar för både cykel och bil på landsbygden.
- Garantera att det finns tillgängliga parkeringsplatser och framkomliga gator för personer med funktionsnedsättning.

Arbetsmarknad och vuxenutbildning – utbildning, omställning och jobb

Arbete är nyckeln till egenmakt och jämlikhet. Ingen ska fastna i ett permanent utanförskap – vägar in till arbete måste finnas för alla. Alla som kan arbeta ska få möjlighet att göra det. Lösningen går genom utbildning, kompetensutveckling och en arbetsmarknadspolitik som sätter människor före marknaden. Uppsala är en stark universitets- och företagastad, men samtidigt växer otrygga jobb och osäkra villkor. Kommunens roll är att jämna ut skillnaderna – bygga broar från utbildning till arbete, öppna dörrar för dem som stängts ute, och se till att jobben som växer fram också är trygga och schyssta.

Som en av Uppsalas största arbetsgivare måste kommunen gå före. Här ska villkoren vara trygga, jämlika och attraktiva. Genom utbildning på arbetstid, bättre arbetsmiljö och möjligheter till utveckling kan vi både säkra kompetensförsörjningen och visa vägen för hela arbetsmarknaden.

För dem som står längst från arbetsmarknaden behövs särskilda insatser: fler praktikplatser, kommunala jobbspår och satsningar som ger unga, nyanlända och personer med funktionsnedsättning en chans. Så bygger vi både gemenskap och framtidstro i hela Uppsala.

Vägar till egen försörjning

Ekonomiskt bistånd är det yttersta skyddsnätet i Sverige när alla andra möjligheter att försörja sig är uttömda. Ett jämlikt samhälle med så få människor som lever i utsatthet är bra för alla.

Barn ska i ökad utsträckning se sina föräldrar gå till jobbet. En lång rad åtgärder har under mandatperioden satts in för att personer ska lämna sitt beroende av ekonomiskt bistånd.

Riksdagens beslut om bidragstak kommer att starkt beskära kommunens möjligheter att förbättra för människor med ekonomiskt bistånd. Vänsterpartiet kommer att fortsätta att driva en offensiv arbetsmarknadspolitik i kommunen.

Vänsterpartiet Uppsala vill:

- Aktivt bekämpa arbetslöshet genom satsningar på välfärd, utbildning och offentliga investeringar.
- Arbeta för att ingen ska nekas plats på vuxenutbildningen – utbildning ska vara tillgänglig för alla som behöver den.
- Vuxenutbildningen inklusive SFI ska vara till för eleverna – den ska drivas av kommunen och icke-vinstdrivande aktörer
- Förstärka och utöka utbudet av sysselsättning och verksamhet för den som av olika skäl inte kan delta på den ordinarie arbetsmarknaden.
- Utveckla fler jobbspår, praktikplatser, subventionerade anställningar och samarbeten med lokala företag för unga, nyanlända och personer långt från arbetsmarknaden.
- Utveckla satsningen Arbete åt alla för att fler människor med funktionsnedsättning ska komma in i arbetslivet.
- Ge arbetslösa bättre möjlighet att kombinera arbete eller praktik med studier.
- Jobba för att kommunen ska vara en föregångare som arbetsgivare med trygga villkor, utvecklingsmöjligheter och utbildning på arbetstid.
- Se till att arbetsmarknadsinsatser utformas jämställt och med fokus på delaktighet för alla.
- Barnrättsperspektivet ska vara ledande och tydliga steg ska tas för att minska barnfattigdomen

Näringsliv – för ett starkt och hållbart Uppsala

Det mest näringslivsvänliga en kommun kan göra är att investera i vårt samhälle. Både i välfärd och i bostäder och infrastruktur. När kommunen investerar gör det Uppsala till en bättre plats att bo och verka i, samtidigt som det skapar nya jobb och ökar efterfrågan på företags tjänster och produkter.

Ett hållbart näringsliv bygger inte bara företag – det bygger samhälle. Kommunens roll är att styra utvecklingen så att såväl stora som små och lokala företag, kooperativ och sociala företag kan växa. Verksamheter som sätter människor, arbetsvillkor och miljö före kortsiktiga vinster är de som gör våra stadsdelar och landsbygden levande och som skapar trygga jobb med schyssta villkor.

Genom upphandlingar kan kommunen driva förändring – de företag som tar ansvar för arbetsmiljö, klimat och jämställdhet ska premieras. Bostadsbristen måste byggas bort för att göra det möjligt för företag att rekrytera och växa. När utbildning och arbetsmarknad kopplas ihop, med fler yrkesutbildningar och bättre möjligheter till kompetensförsörjning, får både människor och företag förutsättningar att utvecklas.

Så bygger vi ett näringsliv som stärker gemenskapen, driver klimatomställningen och bidrar till ett jämlikt Uppsala.

Vänsterpartiet Uppsala vill:

- Bygga bort bostadsbristen för att underlätta rekrytering och utveckling.
- Stärka småföretag, kooperativ och sociala företag som bidrar till jämlikhet och schyssta villkor.
- Korta handläggningstiderna för tillstånd och tillsyn.
- Utveckla kommunens upphandlingar så att arbetsmiljö, klimat och miljö väger tungt.
- Skapa bättre möjligheter för arbetsintegrerade sociala företag att etablera sig och växa.
- Koppla utbildning och arbetsmarknad närmare varandra genom fler yrkesutbildningar och bättre kompetensförsörjning.

Politiker ska dela medborgarnas vardag

Politiker ska vara förankrade i människors verklighet. Arvoden ska ligga på en rimlig nivå, i linje med vad vanligt folk tjänar. Vänsterpartiet har partiskatt för sina företrädare, och vi vill att mer av politikens resurser går till välfärden – inte till höga arvoden.

Samtidigt bygger vår demokrati på fritidspolitiker – människor som engagerar sig vid sidan av arbete och familj. För att fler ska vilja ta ansvar i politiken behöver villkoren vara rimliga och hållbara, även för dem som inte har politiken som heltidsyrke.

Vänsterpartiet Uppsala vill:

- Sänka kommunalrådets arvoden.

Ett hållbart Uppsala för kommande generationer

Vi har ett ansvar att lämna över ett Uppsala som är starkare, grönare och rikare på gemenskap än det vi själva tog emot. Klimatkrisen kräver handling här och nu – därför vill vi fortsätta bygga ett samhälle där klimaträttvisa och social rättvisa går hand i hand. Men hållbarhet handlar också om människors livskvalitet i vardagen. Ett rikt kulturliv, idrott för alla och tillgång till fritid och natur är avgörande för att Uppsala ska vara en stad som håller ihop, idag och för framtiden.

Miljö & klimat

Klimatfrågan är vår tids ödesfråga. I Uppsala har vi redan tagit viktiga steg genom att införa en klimatbudget, satsa på kollektivtrafik och investera i solceller och gröna lösningar. Men arbetet måste fortsätta. Vi vill bygga ett samhälle där klimaträttvisa och social rättvisa går hand i hand: där det är lätt för vanligt folk att göra klimatsmarta val, där natur och åkermark bevaras och där omställningen skapar både nya jobb och starkare gemenskap. Samtidigt behöver vi bli bättre rustade att svara på kriser, för höjd beredskap och hantering av klimatförändringar. Klimatomställningen ska vara rättvis – de som står för de största utsläppen ska också ta det största ansvaret. Vårt mål är ett Uppsala där människor kan leva ett gott liv inom planetens gränser, med en stark natur och rik biologisk mångfald.

Klimatomställning och energi

Uppsala är – och ska fortsätta vara – en föregångare i klimatomställningen. Kommunens fastigheter ska energieffektiviseras och byggas ut med solceller och klimatanpassning för skyfall och värmeböljor ska byggas in redan från början. Naturen och den biologiska mångfalden är också en del av klimatarbetet – när vi skyddar grönområden och odlingsmark stärker vi både miljön och vår gemensamma motståndskraft. Vi kan vara stolta över att Uppsala redan ligger långt före många andra kommuner. Vänsterpartiet har varit motorn bakom mycket av detta, och vi ska fortsätta ligga i framkant.

Grön stad och natur

Alla Uppsalabor ska ha nära till natur, parker och grönska. Under den föregående mandatperioden sattes ett ambitiöst mål om ökad krontäckning, planerna togs fram för en ny stadspark, flera parker byggdes ut och vi beslutade att Fyrisån ska vara badbar genom hela staden.

Detta är bara början. När Uppsala växer ska det ske på ett sätt som värnar åkermarken runtomkring och ger fler möjligheter till odling – från stadsodlingar till kolonilotter. Naturvärden ska vara en självklar del i planeringen av nya stadsdelar och infrastrukturprojekt. Parker och grönområden bidrar till biologisk mångfald – med plats för pollinerare, fåglar, våtmarker och grönstråk som binder samman stad och landsbygd. Även hårdgjorda miljöer, som byggnader, murar och andra konstruktioner, kan rymma viktiga livsmiljöer och vara en del av den biologiska mångfalden i och omkring våra kulturmiljöer.

Hållbara transporter

Kollektivtrafiken och cykeln är navet i framtidens Uppsala. När det blir enklare och billigare att resa gator och tillgängliga parkeringar.

Mikromobilitet, som elsparkcyklar, kan underlätta människors vardag och göra det enklare att ta sig fram i staden. Samtidigt behöver kommunen ta ett tydligare ansvar för hur den organiseras. Det måste bli bättre ordning, med tydligare regler och lösningar som gör att de inte skapar otrygghet eller hinder – till exempel när det gäller parkering.

Uppsala kommun och region ska söka statlig finansiering för att utveckla tågtrafiken via Dalabanan och Ostkustbanan. Det möjliggör pendling mellan fler orter än Uppsala och Stockholm. Genom att binda ihop Mälardalen med Arosälänken (en föreslagen järnvägslink mellan Uppsala och Enköping) skulle fler arbetstillfällen skapas, varutransporter förenklas och näringslivets samt universitetens möjligheter att samarbeta och rekrytera stärkas. Uppsala kommun bör därför driva på för att staten investerar i Arosälänken.

För att minska biltrafiken in mot stadskärnan och underlätta hållbara resor behöver det bli lättare att parkera i stadens utkanter och fortsätta med kollektivtrafik. Fler pendlarparkeringar (park and ride) ska byggas ut vid strategiska lägen.

Hållbar stadsplanering

Hur vi bygger avgör vilken stad vi får. Vi vill skapa täta och blandade stadsdelar där bostäder, service, arbetsplatser och grönområden finns nära varandra. Det minskar transportbehovet och skapar levande miljöer. Kommunen ska ställa höga krav på klimatsmart byggande, återbruk av material och fossilfria byggmaskiner. Träbyggnad ska vara norm i flerbostadshus – det minskar klimatpåverkan. Genom varsam renovering håller vi nere både utsläppen och hyrorna.

Så långt det är möjligt ska vi undvika att bygga på jordbruksmark. För att värna åkermarken ska redan ianspråktagen industrimark utnyttjas bättre, bland annat genom att bygga på höjden.

De nya stadsdelarna i Södra staden ger oss möjlighet att bygga hållbart och cirkulärt från grunden, och minskar behovet av aggressiv förtätning och exploatering i andra känsliga områden. Nya bostäder bör i första hand byggas längs tågspåren och i våra tätorter, där infrastrukturen redan finns och där behovet av hyresrätter och seniorbostäder är stort.

Där det är möjligt ska renovering och varsam utveckling gå före rivning och nybyggnation.

Vänsterpartiet Uppsala vill:

- Effektivisera energianvändningen i kommunens fastigheter och bygga ut solceller och förnybar energi.
- Skydda grönområden och åkermark, öka krontäckningen och satsa på biologisk mångfald i hela kommunen.
- Skogen ska brukas naturnära och hyggesfritt
- Trygga Uppsalas framtida vattenförsörjning, och säkra blåstrukturer och våtmarker för renare vatten.
- Bygga täta och blandade stadsdelar med klimatsmart byggande, återbruk av material och fossilfria maskiner.
- Klimatanpassa staden för skyfall och värmeböljor med parker, trädplantering och smart grönstruktur.
- Göra det enklare att resa hållbart genom fler cykelvägar, säkra gångstråk och en tätare,

billigare kollektivtrafik i samarbete med regionen.

- Skapa fler bilfria zoner och samtidigt garantera tillgänglighet med framkomliga gator och tillgängliga parkeringsplatser för dem som behöver bil.
- Utveckla fler pendlarparkeringar i kransorter och längs större stråk för att underlätta kombiresor med cykel, bil och kollektivtrafik.
- Säkra klimatsmarta måltider i kommunens verksamheter – mer ekologiskt och växtbaserat.

Kultur, idrott och fritid – för alla, överallt

Kulturen, idrotten och föreningslivet är avgörande för att bygga gemenskap, glädje och folkhälsa. Alla ska kunna delta, oavsett plånbok eller bakgrund. Under mandatperioden 2022–2026 har vi stärkt föreningsstödet, utvecklat populära Uppsala Summer Zone, och gjort en historiskt stor satsning på nya anläggningar – som Gränby Simarena och D-hallen – som gör det möjligt för fler att vara aktiva.

Kulturen är lika viktig för stadens livskraft. Biblioteken, kulturskolan, scenerna och de fria kulturtövarna är mötesplatser där människor kan växa, förstå varandra och få nya perspektiv. Kommunen ska ge långsiktiga villkor för kulturen och göra den tillgänglig i hela kommunen, från landsbygd till innerstad – och ge utrymme för både etablerade och nya kulturuttryck. Vi står upp för folkbildningen och värnar de studieförbund och folkrörelser som skapar mötesplatser, bildning och engagemang i hela kommunen.

Breddidrott och spontanidrott är grunden för att barn och unga ska må bra och utvecklas. Samtidigt ska Uppsala kunna erbjuda bra förutsättningar även för elitidrott. Utan en stark bredd finns ingen elit, och utan förebilder i eliten minskar inspirationen för bredden. Kommunen ska därför skapa förutsättningar för både bredd och spets.

Tillgänglighet är avgörande. Idrottsanläggningar, kulturlokaler, rekreationsområden och simhallar ska vara tillgängliga för alla. Ingen ska behöva stå utanför gemenskapen i Uppsala.

Vänsterpartiet Uppsala vill:

- Värna kulturskolan, föreningslivet och kommunens öppna mötesplatser – så att alla kan delta oavsett plånbok.
- Göra kulturen och fritidsaktiviteter mer tillgängliga i hela kommunen – från innerstad till landsbygd.
- Planera in kultur- och idrottsytor i nya stadsdelar redan från början.
- Arbeta för livskraftiga bibliotek med väl tilltagna öppettider samt att behålla och utveckla biblioteksbuskar och meröppna bibliotek.
- Stärka stödet till föreningar som erbjuder meningsfull fritid för barn och unga, särskilt i utsatta områden.
- Verka för fler fritidsbanker och öppna mötesplatser i hela kommunen, och att kulturbanker och fritidsbanker ska dela på lokaler.
- Bygga fler idrottsytor, konstgräsplaner, simhallar och allaktivitetshus i takt med att staden växer, så att alla barn och unga får plats att träna och utvecklas.
- Hålla simhallarna tillgängliga med avgifter som alla har råd med.
- Garantera att alla barn lär sig simma senast i årskurs tre, genom satsningar på skolsim.
- Förbättra tillgängligheten till natur- och rekreationsområden genom bättre skyltning, kollektivtrafik, cykelvägar och fysiska anpassningar.
- Stärka friluftslivet med fler leder, badplatser och satsningar på rekreationsområden.
- Öppna upp och utveckla Skarholmen till en attraktiv rekreationsplats med kallbadhus och närvaro av både Uppsalabor och föreningsliv.
- Etablera flera offentliga bastuanläggningar.